

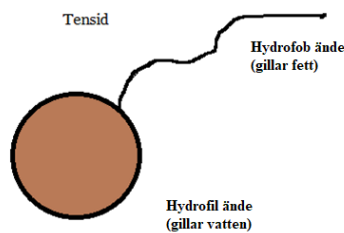
Kemikalier i hemmet

Rengöringsmedel

Rengöringsmedel är ett samlingsnamn på kemikalier som används för att göra rent till exempel diskmedel, tvättmedel och tvål.

Ett tvättmedel behöver sänka ytspänningen. Ytspänning gör vattnet lite segt och utan ytspänning är det enklare att göra tyget genomblött.

Smuts består ofta av fett. Vatten och fett är olika typer av ämnen som är dåliga på att blanda sig. Då tillsätts ett kemiskt ämne som kallas tensid. En ände av molekylen gillar vatten (hydrofil) och den andra änden gillar fett (hydrofob). Tensider innesluter fettpartiklar i vattnet och dessa går att skölja ur.

Om rengöringsmedlet ska lösa upp protein tillsätts enzymer. pH-värdet ändras om så behövs. En del tvättmedel har parfym i sig och ett återsmutsningsskydd.

Målarfärg

Den målarfärg som används består av tre delar.

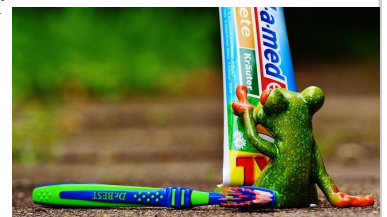
- Pigment - Det är själva färgen. Pigmentet består av kemiska föreningar med olika metaller.
- Lösningssmedel - Ofta är pigmentet löst i vatten men oljefärger är också vanliga. Lösningssmedlet gör färgen lagom tjock.
- Bindemedel - Håller ihop lösningssmedlet och färgen. Bindemedlet är ofta någon plast-

förening.

Smink och hudprodukter

De flesta hudprodukter (salva, läppstift, krämer, cerat, foundation) innehåller vatten, fett och en tensid som håller vattnet och fettets samman. Om huden ska återfuktas innehåller hudprodukten mycket vatten. Ska hudprodukten skapa en skyddande hinna innehåller den mer fett. Finns det mycket vatten brukar produkten innehålla konserveringsmedel så att det inte börjar växa bakterier i den. Parfym används också i vissa hudprodukter.

En tandkräm innehåller tensider som rengör, natriumfluorid som stärker emaljen samt slipmedel som tar bort beläggningar och smakämnen.

Nagellack är uppbyggt på samma sätt som målarfärg: bindemedel, pigment och lösningssmedel. Lösningssmedlet är aceton. Det förångas snabbt och färgen sitter kvar.

Begrepp och svåra ord:

Ytspänning, tensid, hydrofil, hydrofob, enzym, pigment, bindemedel, lösningssmedel

Kemikalier i hemmet

Begrepp:	Förklaring:
Ytspänning	
Tensid	
Hydrofil	
Hydrofob	
Enzym	
Pigment	
Bindemedel	
Lösningsmedel	

Rätt	Fel	1. Kemikalier i hemmet. Vilket eller vilka av alternativen är korrekta?
		Lösningsmedlet i nagellack heter acetone.
		För att ta bort smuts som innehåller fett används tvättmedel med tensider.
		De flesta hudprodukter innehåller pigment.
		Ett bindemedel håller ihop lösningsmedlet och färgen i en målarfärg.
		En hydrofob molekyl löser sig i vatten.

Rätt	Fel	2. Kemikalier i hemmet. Vilket eller vilka alternativ är korrekta?
		En tensid är en molekyl med en ände som är vattenlöslig och en ände som är fettlöslig.
		Tandkräm innehåller fett, vatten och tensider.
		Salvor och kräm innehåller fett.
		Tensider finns i nagellack.
		Målarfärg innehåller pigment. Det är pigmentet som bestämmer färgen.